

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada.

For the Editorial Board and SNF
 President Vladimir Mauko
 Address: 61 McFarland Ave.
 Toronto 10, Ontario, Canada.
 Ortoprint, New Toronto
 Subscription rates: \$3.- per year.
 25 cents per copy
 1 line 10cent, 1 column x 1" \$1.40

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

ZDAJ SOLZE VSTRAN!
 ORODJE V DLAN!
 DOM ZNOVA VSTATI MORA,
 OJ DOM KRASAN,
 TAKO PROSTRAN,
 DA BO ZA VSE PROSTORA...

Simon Gregorčič

LETNIK V. VOLUME V.

TORONTO, 26. AUGUST 1955

ŠTEVILKA: 8 — NUMBER: 8

TORONTSKI POSVET

V dne 6. in 7. avgusta so se zbrali v Torontu zastopniki pripadnikov slovenskega državnega gibanja iz Združenih držav in Kanade na dvodnevni posvet, ki naj bi pregledal štirinajstletno zgodovino aktivnega slovenskega državnega gibanja, premeril dosednji razvoj in napravil zaključke za bodoče delo. Posvet je bil uspešen po svojem širokem zastopniškem značaju, še bolj pa po svojih sklepih, izraženih v 12 točkah, ki jih objavljamo.

Slovensko državno gibanje se je začelo ob zlomu predvojne Jugoslavije aprila 1941. Takrat je genij profesorja dr. Lamberta Ehrlicha, najgloblje poznavalca slovenske zemljepisno - politične pomembnosti in tragike v sklopu evropskih prevratov po 1914, občano dojel imperativno nujnost postavitve samostojnega slovenskega narodnega odpora pod trojno okupacijo. Ob prevratu 1941 je predvojni Jugoslavija tako nenadoma in popolnoma razpadla, da na domačem ozemlju ni ostal niti sled kakršne koli vidne ali učinkovite jugoslovanske državne oblasti. Nedomokratično improvizirana jugoslovanska pučistovska vlada se je ob nemškem vpadu hipoma razpršila in zbežala v emigracijo, kjer je nato životalila vojna leta v neprestanih medsebojnih trenjih v diplomatsko-politični brezpomembnosti v zavezniškem svetu ter v praktični brezupnosti na brezupni potek tolikih raznovrstnih nesreč na ozemlju bivše države.

Profesor Ehrlich, ki je bil neposredni in najbližji očividec naglega in popolnega jugoslovanskega državnega razkroja med Ljubljano, Sarajevom, Beogradom in Nikšičem aprila 1941, je daljnovidno spoznal, da na razvalinah predvojne jugoslovanske države nobena obstoječa oblast ne bo mogla ali hotela skrbeti za skupno usodo Slovenije v letih strašne okupacije in vojne ter ob veliki odločitvi ob zaključku vojne. Zato je po svojem povratku iz Nikšiča, koncem aprila 1941, takoj predložil domačim predvojnim politikom predlog, da se osnuje podtalna slovenska narodna vlada za skrb in vodstvo slovenskega narodnega obstoja in odpora pod okupacijo in za rešitev slovenske svobode ob koncu vojne. Odgovor, ki ga je prejel, je bil negativen in je slonel na dveh utvarah: „Naša vlada je v emigraciji“ in „Podtalna vlada v Sloveniji ne bi mogla delovati“.

Prva utvara se je izkazala za popolnoma prazno, druga pa je bila demantirana ko je po nemškem vpadu v Rusijo peščica slovenskih komunistov ustanovila svojo podtalno vlado na domačem terenu. Odklonitev in neuspeh za profesorja Ehrlicha sta dejansko zapečatila slovensko usodo ne le za dobo okupacije, temveč tudi za nedogledni čas po vojni. Kar bi se ob pravem spoznanju in združenem naporu bilo moglo izkristalizirati kot največja zgodovinska priložnost za zedinjenje in svobodo Slovenije, se

Sklepi torontskega posveta

Pripadniki slovenskega državnega gibanja, zastopniki društev in poedinci iz Kanade in ZDA, zbrani na posvetih v Torontu 6. in 7. avgusta 1955, so se zedinili v naslednjih točkah:

1. Slovensko državno gibanje je gibanje, ki hoče priboriti slovenskemu narodu uresničenje njegove naravne pravice do lastne državnosti in to v nič manjšem obsegu, kot jo bodo uživali drugi svobodni evropski narodi.
2. V primeru, da bi bila dana v odločilnem trenutku možnost izbire med večimi zveznimi združitvami, dajemo prednost širšim tvorbam.
3. Slovensko državno gibanje bo gojilo prijateljske odnose do Slovencev sosednjih in drugih narodov ter iskalo sodelovanje z vsemi, ki delajo za svobodo narodov na načelih enakopravnega mednarodnega sožitja in demokratične samovlade.
4. Delo slovenskega državnega gibanja naj se razvija v smeri seznanjanja mednarodnega sveta z našim obstojem ter slovensko težnjo po samostojnosti, širjenja slovenske državne zavesti med Slovenci in študija poedinih vprašanj, ki so v zvezi z ostvaritvijo politične samostojnosti.
5. Slovensko državno gibanje sestavljajo organizacije, ki imajo kot enega glavnih namenov delo za ostvaritev slovenske državnosti in poedinci, ki ta cilj podpirajo.
6. Slovensko državno gibanje vodi Glavni odbor, ki ga sestavljajo delegati društev ter poedinci kot predstavniki neorganiziranih.
7. Tekoče posle vodi Izvršni odbor treh članov.
8. Glavni odbor organizira po potrebi študijske komisije za preučevanje poedinih vprašanj.
9. Postopek za volitev poedincev v Glavni odbor ter za volitev izvršilnega odbora izdela SNZ v Torontu sporazumno z ostalimi organizacijami in poedinci.
10. Sedež Glavnega in Izvršilnega odbora je v ZDA.
11. Po izvršeni organizaciji Glavnega in Izvršnega odbora prevzema ta delo Akcijskega odbora.
12. „Slovenska Država“ je glasilo slovenskega državnega gibanja. Njen obstoj in razvoj zavisi od sodelovanja in stalne finančne podpore vseh pripadnikov slovenskega državnega gibanja.

„Korotan“ — pozdravljen!

Vsem pevcem in pevkom iz Clevelanda naš prisrčen pozdrav in dobrodošljico! Prinesli nam boste slovensko pesem, pesem, ki napolnjuje srca z veseljem in radostjo, z domotožjem in razumevanjem. Slovenska pesem je jezik, ki ga razumejo vsa naša srca, bila v bolesti ali sreči, veselju ali žalosti, ob rojstvu, ob poroki, ob smrti, na novi maši ter drugih naših slovesnostih.

„Korotanci“, hvala Vam že vnaprej za to pesem! Nimamo besed, s katerimi bi izrazili našo zahvalo, nimamo sredstev, da bi Vam poplačali Vašo dobroto, ko ste se odzvali našemu povabilu, da bi privedli Vaš koncert tukaj v Torontu. Podali nam boste lepo slovensko pesem, po kateri že mesece in mesece hrepenimo. Naj nas ta Vaša pesem pozivi in združi, naj nam da novega upanja v naši misli, usmerjeni tja v „nebesa pod Triglavom“, da bo spet nekoč v bližnji bodočnosti donela po naših planinah in dobravah, ta naša slovenska pesem, rešena vseh suženskih spon in vezi. S to mislijo, - dragi nam „Korotanci“, bodite nam še enkrat pozdravljeni in dobrodošli!

This is Slovenia

IN THE ZOLLFELD, NEAR MARIA-SAAL, STANDS THE DUKES THRONE . . . — NA GOSPOSVETSKEM POLJU VOJVODSKI PRESTOL STOJI . . .

... Many of these Slovenian farm cottages, as well as some Slovenian city homes, still mark off a corner of one of the main rooms as a „Bogkov kot“ or God's Corner. Here they hang a religious painting, or keep a small statuette the year round, for family prayer and „getting the children used the idea of Church, God, Christ“.

At Christmas, this corner becomes the responsitory for a Manger scene in miniature, and is the centre of holiday attraction in the home . . .

Leo Kossar in Toronto Telegram, 20. Nov. 1954, page 12.

The use of the Dual number is fully alive in modern literary Slovenian - it is used quite naturally even in grammars when referring to two words taking a certain ending, for example - and once the habit of thinking in it is acquired (especially easy for married people), it seems quite easy and natural; and the grammatical cases answering this need provide the corresponding forms so required. (Use of the plural instead may cause misunderstandings, though most Slovenes are understanding and indulgent to foreigners.)

From: Guide to the Slavonic Languages, - R.G.A. de Bray, Printed in Great Britain 1951. - page: 385.

PO ZACRTANI POTI...

Imeli smo soseda. Bil je viničar. Od jutra do večera je garal za tujega človeka. Nikdar ni bil prost. Tuji človek mu je odkazoval delo, plačo in celo način življenja. Kolikokrat je vzdihoval k mojemu očetu: „Ko bi bil vsaj na svojem! Ko bi imel vsaj košček svoje zemlje in lastno streho nad svojo glavo“. Zelja se mu je izpolnila, ko mu je moj, sedaj že pokojni oče, zajamčil posojilo. Mož s številno družino je bil ves srečen. Kolikrat je dejal: „Vi niti ne veste, kaj se pravi biti sam svoj . . .“

Biti sam svoj, gospodar na lastni grudi, neodvisen od drugih, to je cilj pametnega človeka. Osamosvojiti se, biti lastnik hiše, iz katere te ne more nihče več vreči na cesto, v kateri ti nikdo ne sme odrekati tvojemu lastnemu načinu življenja in šteti korakov po stopnicah ter preprečevati otrokom veselo igranje, to je ideal prav vsakega novonaseljenca v svobodnem svetu.

Tudi narodi, ki še niso svobodni, dvigajo glave in zahtevajo svoje pravice. Zahtevajo svoje lastne dr-

že. Stoletja so jih tuji tlačili in jih izžemali, sedaj prihaja čas, da ti narodi vzamejo krmilo svoje usode v lastne roke. Res je sicer, da so evropske vlesile, ki so posedovale kolonije, storile marsikaj dobrega, toda narodi so se prebudili, so dozoreli in prišli do polnoletnosti. Zastoj vsa izbegavanja, Zaman vojaška sila. Topovi in tanki te ljudske volje ne bodo mogli več zatreti. Kot ogenj, ki se bliskovito širi po gozdovih, pred katerim je človeška roka brez moči, tako silo ima ideja o enakopravnosti in lastni državnosti.

je končalo v dosedaj največji slovenski narodni katastrofi.

Nadaljni potek okupacije in vojne je bil za Slovence samo še trpljenje brez upa odrešenja in notranja borba za fizični obstanek brez upa na dokončno narodno zmago v svobodi.

Majhen žarek novega upanja je posvetil na slovensko usodo z zvezi poizkusa najti rešitev tržanskega vprašanja na načelu neodvisno-

KAMNIŠKA BISTRICA

sti od Italije in Jugoslavije. V tej zvezi je na slovenski strani nastal Akcijski Odbor z namenom diplomatske akcije v smeri slovensko-tržanske kombinacije. Z odločitvijo za samostojni Trst leto 1946 je upanje na to rešitev raslo. A sovjetskotitovska sabotaža te mednarodne odločitve je tudi to upanje kmalu uničila. Končno je s sovjetskim in titovskim pristankom Trst bil lani zapot dejansko priključen Italiji in okrnjena Slovenija je ostala zasušnjena provinca komunistične Jugoslavije.

Poslej je upanje na slovensko svobodo neločljivo povezano s celotnim evropsko - svetovnim vprašanjem odnosov med Vzhodom in Zahodom. Julijska konferenca „stirih velikih“ v Ženevi je ostvarila novo ozračje za ponovni poizkus rešitve vprašanja svetovnega miru in evropske varnosti.

Toda konferenca ni rešila nobenega konkretnega vprašanja. Kako dolgo pa se morejo svetovni državni smehljati drug drugemu, ne da bi pri tem dosegli sporazum o nekaj večjih nerešenih vprašanjih povojnega sveta? Ako predstojeca jesenska konferenca zuna-

nosti in lastni državnosti.

Pot do enakopravnosti v družbi narodov in do lastne državnosti je večkrat trda in zahteva od narodnih voditeljev kakor tudi od naroda samega veliko mero vstrajnosti, odporne sile in borbenosti. Na svetu je bilo, je in bo tudi v bodoče, da človeku kot poedincu in narodom ni ničesar danega brez trdega dela, zavestnega hotenja in žilave vztrajnosti.

Veliki slovenski politik in organizator Janec Ev. Krek je nekoč zapisal: „Ljudstvu je treba do-povedati, da s pričakovanjem kralja Matjaža ni nič. Kdor misli, da bo z odprtimi ustmi in križem rokami pričakal dobro od zgoraj, se moti. Želi bomo samo to, kar si bomo sami z zavihanimi rokami pridela in priborili.“

Slovenci bi se pač morali tega vse bolj zavediti. Marsikaj smo zamudili. Večkrat prespali odločilne trenutke in se zarili v svojo majhnost ter slepo vse prepustili dogodkom. Zgodovina bo nekoč pisala, da smo bili večkrat otročje naivni, velikokrat pa tudi boječi.

Kdor hoče kaj doseči, mora zahtevati. Če ni uslišan, mora zahtevati ponoviti, mora postati še bolj odločen, uporen, neizprosčen. Če imam pravico do česa, potem je odveč malodušna prošnja, ampak je na

njih ministrov ne bo našla vsaj delne rešitve nemškega vprašanja in z njim zvezanega vprašanja evropske kolektivne varnosti, se bo ženevsko ozračje medsebojne prijaznosti in dobre volje zopet zamagljilo in predženevska svetovna negotovost in napetost se bosta povrnili.

Amerika vztraja na rešitvi nemškega vprašanja na načelu popolne svobode. Tudi glede vzhodne Evrope zahtem Amerika, da se mora železna zavesa dvigniti. Gotovo je, da Evropa ne bo pomirjena in varna, dokler ne bo zopet prevladala osnovna politična svoboda vsaj do ruskih meja. Kadar pa bo veter svobode začel pihati proti Vzhodu, bo brez dvoma zajel tudi titovino - kakor koli se bo že iztekla trenutna negotovost glede odnosov med Sovjeti in Titom ter Amerikanci.

Ni mogoče predvideti, kakšen bo dokončni bodoči okvir svobod-

mezu zahteva. Isto pravilo velja za narode. Narod, ki trpi suženstvo, ima pravico, da suženjske okove zlomi. Če to ne gre z dobrim, mora poskusiti tudi na drugi način. Bog ni ustvaril nobenega naroda zato, da bi delal tlako dru-

gemu, zato ima sleherni narod naravno pravico, da se osamosvoji in postavi svojo vlado. Večkrat je kak narod preslaboten, da bi si sam izvojeval to naravno pravico. Tedaj je na mestu, da zavpije v svet po pravici in da potrkna na vest drugih narodov in državnih vodnikov. Svet mora biti poučen o težnjah zatiranega naroda, mora vedeti, kaj ta narod hoče. Večkrat so stiskani narodi pošiljali svoje odposlance v tujino, v emigracijo, da so od zunaj, ker doma niso smeli in mogli vršiti svojega poslanstva, budili vest drugim narodom in jih opozarjali na krivice, ki se godijo. Zbirali so denarna sredstva in od zunaj vodili propagando za zrušenje nasilja ter ustvarjali pogoje za končni cilj - lastno državnost.

Lep vzgled imamo v Ircih. Njihova borba za neodvisnost je trajala nad 300 let. Njihovi krvniki - Angleži - so jih preganjali na vse načine. Zapirali jih in morili, jemali jim zemljo ter jih izganjali. Borbo so Irce vodili iz emigracije. Seveda narod doma tudi ni držal rok križem. Z občudovanja vredno vztrajnostjo so dosegli ob koncu prvi svetovni vojni (Nadaljevanje na drugi strani)

DEL UDELEŽENCEV TORONTSKIH RAZGOVOROV

Biser slovenskih narodnih običajev

ZILJSKO ŠTEHVANJE

Ziljsko štehanje je pravi biser slovenskih narodnih šeg, navad in običajev. Vsak Slovenec bi ga moral poznati. Vrši se v fari ali v vasi samo enkrat na leto. Od vseh strani ga pridejo gledat. Domačini in tuji. Celo iz Beljaka in iz Celovca pridejo meščani gledat to edinstveno navado ali običaj.

Kje je Ziljska dolina? Zilja izvira na Tirolskem, teče vzporedno z Dravo od zahoda proti vzhodu in se pri Beljaku izliva v Dravo. Nekdaj je bila, kakor sploh vsa Koroška, cela Ziljska dolina slo-

venska. Nešteta slovenske krajevna, hišna in rodbinska imena še danes pričajo o tem.

Danes je samo še spodnja Ziljska dolina slovenska. Mesto Šmohor je mejnik med nemško in slovensko Ziljsko dolino. Skoro prav do Šmohorja sega slovenska občina in župnija Brdo. Tukaj je bil doma slovenski narodni bojevnik in poslanec Franc Grafenauer. Za Brdom sledijo na spodnjem, desnem bregu Zilje slovenske župnije: Melviče, Blače, Bistrica na Zilji, Gorje ali Gorjane (kakor

pravijo domačini), Vrata. Skupaj šest župnij. Na zgornjem, levem bregu Zilje so slovenske župnije: Borlje (ali kakor pravijo domačini: Burlane), St. Stefan, St. Pavel, St. Jur in Čače - Čajna. Torej pet župnij. Nato sledijo tri župnije, ki se razprostirajo na obeh straneh Zilje, to so: Podkloster (kjer je bil nekoč velik benediktinski samostan), St. Lenart pri sedmih studencih (od koder vodi cesta čez Korensko sedlo na Kranjsko) in Brna. Skupaj torej štirinajst župnij. Na Ziljo mejita še slovenski župniji: Steben-Malošče in Marija na Zilji. A ti dve župniji ne spadata več v Ziljsko dolino. V župniji Marija na Zilji pri Beljaku je pastiroval več let slovenski pisatelj Ksaver Meško.

Nad Ziljsko dolino se vzdiguje mogočni Dobrač (2166 m), ki se je dvakrat posul v Ziljsko dolino. Enkrat v predzgodovinski dobi, drugič pa na dan spreobrnjenja sv. Pavla, 25. januarja l. 1348. Pokopal je deset vasi pod seboj: Nastalo je jezero, ki je pozneje oteklo, a ostale so grablje. In ostala je močvirnata zemlja, na kateri raste kislja trava, dobra samo za ziljske konje.

Ziljska dolina se odlikuje tudi po izvrstnih planinah, na katerih se poleti pase govedo. Na planinah izdelujejo izrsten sir.

Štehanje se vrši v naslednjih vaseh: v Blačah v St. Stefanu, na Čajni, na Bistrici na Zilji (na binkoštni ponedeljek), v Gorjah, v Zahomcu, v Draščah, v Drevljah, na Vratih in v Straja vasi.

Štehanje in raj (-ples) pod lipo tvori eno celoto. „Štehanje“ pride sicer od nemške besede: stechen (zbosti, pičiti), a je pristo slovenska šega ali navada, znana samo med slovenskimi Ziljani. Vsa šega je prepletena z verskimi motivi, kot pričajo že pesmi, ki se pojejo ob tej priliki.

Štehanje se vrši na dan cerkvenega sejma ali na žegnanje, ali kakor pravijo Ziljani: na „žegen“. Za štehanje in za ples pod lipo je treba mnogo priprav. Treba je pripraviti, osnažiti in zlikati ziljsko narodno nošo. Kajti samo v tej obleki se sme vršiti štehanje in raj pod lipo.

V soboto pred žegnano nedeljo postavijo „stebber“. To je drog v debelini telegrafskega droga. Stebber moli 3 m iz zemlje. 60 cm od vrha je zožen, da se more nanj nataktni sodec. 60 cm globoko je stebber zakopan v zemljo. Dno in pokrov sodca imata na sredi luknjo, da se more sodec nataktni na

DEKLE Z „VENCEM“ — NAGRADO ZA ZMAGOVALCA PRI ŠTEHVANJU.

DREVLJE V ZILJSKI DOLINI.

„ŠTEHVANJE“

Po začrtani poti...

(Nadaljevanje s prve strani)

govne vojne svoj cilj - popolno neodvisnost od Angležev.

....In mi, Slovenci? Kaj smo doslej storili v tem pogledu? To, da pišemo v slovenskih listih in revijah o naši pravici, še ni dovolj. Prav tako ni dovolj, da neka stranka postavi v program zahtevo po narodni neodvisnosti, pri tem pa se zavije v molk in ne stori ničesar, da bi svetovna javnost kaj zvedela o naših težnjah in o naši naravni pravici - po svobodni slovenski državi.

„Se ni čas“...? Kdo to pravi? Bojazljivec ali pa oportunist, ki ne ve s katere strani vleče veter. Čas je, da prenehamo z molkom! Ali je pravica res samo za velike? Ali se te svoje pravice sramujemo in jo boječe skrivamo in čakamo, da nas bo kdo opogumil: „No, zinite vendar, kaj bi radi...“ Če na to čakamo, potem bomo to svoje pravico negovali v svojih srcih še sto in sto let!

„Da, še je mrak - še davi noč nas grenka, še sužnji smo ukazanih poti. - Ne dolgo več! Glej, izza

gor vzplamteva že prva zarja novih lepših dni. (Milan Kuret). Po začrtani poti! Nič oklevanja, nič malodušja! Nismo sami. Ne, Slovenci nismo edini, ki iščemo in se borimo za svojo pravico! Z nami so in nas razumejo, nas tudi podpirajo drugi enako trpeči narodi: Ukrajinci, Hrvati, Slovaki, Macedonci, baltijski narodi. Skratka vsi narodi, ki doslej še niso imeli svojih nacionalnih držav, ali pa so jih po nesreči izgubili.

Delajmo in vztrajajmo! Iščimo v svetu prijateljev, ki nas bodo skušali razumeti, zaveznikov, ki nas bodo podprli.

Pred petimi leti, meseca avgusta smo izdali SLOVENSKO IZJAVO. Velika večina slovenske inteligence v svobodnem svetu in še mnogi drugi so jo podpisali in tako podkrepili našo težnjo po samostojnosti.

Takrat smo začrtali našo slovensko pot. Pojdimo po njej s ponosom in z živo vero v vstajenje slovenskega naroda!

M. Geratič

stebber. Sodec je obit s šestimi leskovimi obroči. Sodec se na stebberu lako vrsti.

Ko je stebber postavljen, se vsak štehovcovec obleče v ziljsko narodno nošo. Fantje se zberejo pod lipo in odkorakajo z godbo in cerkev k službi božji. Preden se začne maša, neseta dva fanta vino na oltar, da ga župnik po sv. maši blagoslovi.

Po sv. maši se zberejo fantje pred cerkvijo in zapojejo:

Zakaj bi jaz vesel ne bil, k'sem dan's pri sveti maši bil, tam sem videl Jezusa in njegovo Mater žalostno.

Ko je pesem končana, zagodejo godci. Petje se menjava z godbo. Tako odpoje več pesmi. Nato gre do južinat (obedovat). - Beseda: „južina“ pride od: jug; ko stoji sonce na jugu, to je opoldne. Po zatrdilu nekega Nemca so alpski Nemci vzeli svojo besedo: „die Jause, jaussen“ (kar pri njih pomeni: mala južina ali mavžna) od slovenske besede: južina, južinat.

Za južino je „čiseva župa“ (kislja juha). Ta se kuha samo na žegen (na žegnanje) in je prvovrstna jed. Napravljena je iz smetane in jaje.

Po južini pripravi vsak štehovcovec svojo kobilo za štehanje. Steber je postavljen nedaleč od vaške lipe. Štehovci se zberejo s konji (samo težka ziljska pasma pride v poštev) pod lipo. Konji ne smejo imeti sedla, pogrnjeni so s pisanimi odevjama, ki so z opasulco (trebušnim pasom) pritrjene na živali: Vsak štehovcovec ima železen, 3 kg težek količ, s katerim bo v diru udaril po sodčku. V desnici drži količ, v levici brzdo.

Medtem so se zbrali vaščani in tuji blizu stebra. Postavijo se na vsako stran pota, po katerem se vrši dirka.

Dirka se začne. Štehovci zapojejo narodno pesem. Ko je pesem končana, zaigra godba. Zdej jezdijo štehovci v diru mimo stebra. Vsak udari s količem po sodčku.

Poleg stebra stoji „štehovski mojster“, ki obrača sodce. Jezdijo jezdi pavič, drugič, tretjič — tako dolgo, da se sodček rasuje. Obroči padajo drug za drugim na tla. In končno zadnji udarec, in sodce je razbit! Viharno odobravanje! Navadno zbije sedem štehovcovec sodček v petih tumejah. Število štehovcovec je omejeno na šest ali sedem.

Zopet prijezdijo štehovci. Štehovski mojster da vsakemu po en obroč, ki ga leta v diru natakne na roko. Zdej prideta dve dekleti, ki na cinastem krožniku prineseta venec, namenjen zmagovalcu. Dekleti sta oblenčeni v pisano ziljsko narodno nošo. Ta „štehovska dečva“ da venec „štehovskemu mojstru“ in mu pove komu mora dati venec. Zdej jezdi trikrat za venec. Štehovski mojster jim ponuja venec, a se vedno zopet umakne. Šele ko prijezdijo tretjič, da venec zmagovalcu.

Zmagovalec prične s „štehovsko dečvo“ raj (ples) pod lipo. Pristopijo dekleta v pisanih ziljskih narodnih nošah ter v parih stopijo s fanti v krog. Slovesno korakajo v krogu in pojo pesem:

Bog nam daj en dober čas, ta prvi rej (- raj) začel' smo, ta prvi rej začel' smo.

Petje utihne, oglasi se godba in zaigra isto pesem in isto melodijo, plesalci iz korakanja preidejo v ples. Godba utihne, plesalci v parih korakajo v krogu in pojo drugo kitico pesmi:

Kdor je z Bogom, Bog je z njim, sam Jež's je Marijin sin, sam —ež's je Marijin sin.

Zopet zaigra godba, zopet rajanje (plesanje), kakor pri prvi kitici. Tako gre naprej, dokler ne odpoje vseh kitic pesmi.

Ta ples se imenuje „visoki rej.“ Visokemu reju sledi „obični rej“ (navadni raj ali ples).

Štehanja in plesa pod lipo na žegnano nedeljo se smejo udeležiti samo samski fantje in samska, neoporečna dekleta. Ljudska vera pravi, da če bi se tega reja udeležilo padlo, pokvarjeno deklet, bi se lipa posušila.

Drugi dan po štehanju je štehanje za poročene moše in je dan plesa za poročene moše in žene.

Melodije, po katerih se pleše „visoki rej“, so izrazito slovensko kolo.

Spomin na stare čase, ko so naši predniki še plesali kolo. Ves običaj je torej izrazito slovenski narodni običaj.

Koroški Slovenec

„REJ“ POD LIPU V BISTRICI NA ZILJI.

Folk Dances of the Homeland

Nr. 4 in the series — Poland

„MAZUR“

Slavnosni poljski ples

Mazurka izvira iz poljske pokrajine Mazovija, kjer ga je plesalo in pelo osem ali šestnajst kmečkih parov v krogu. Toda pozneje so spretni plesalci priridili mnogo enačic tega priljubljenega poljska plesa - vključno poenostavljeno obliko za plesišča, ki sedaj navadno slovesno zaključijo plesno prireditev. Ta ples bo mogel z ostalimi poljskimi običaji in kulturo mnogo pomeniti za bodoči kulturni razvoj Kanade. Pomni to, kadar misliš na domovino.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LTD

NEREDNA PRESKRBA HRANE V JUGOSLAVIJI

The Ensign poroča z Dunaja, da je za tuje, ki plačujejo s tujo valuto, v Jugoslaviji vsega dovolj na razpoložen in da uradni vladni sprejemni tujih diplomatov ne kažejo nikakega pomanjkanja, da pa se morajo navadni državljani zopet postavljati v vrste sedaj za to dobro, drugič za drugo. Preskrba je povsem neredna, Naenkrat zmanjka tega, drugič zopet drugega in to ne na vseh krajih enako. Pričakujejo, da bodo morali uvesti zopet kruh in moko na karte.

Med tem se je zvedelo - iz poročila Neue Züricher Zeitung, ki je bila v Jugoslaviji seveda zaplenjena - da je Tito kupil v Švici grad za več tisoč švicarskih frankov.

Po sprijatejenu s Sovjeti se je pokazalo, da je Tito pripravljen kršiti podpisane pogodbe. Pred kakimi šestimi meseci je podpisala Jugoslavija ženevsko konvencijo o ravnanju z begunci. Pred kratkim pa je tajna policija izgnala 20 rumunskih beguncev, ki jim je svojčas dala zatočišče pred Sovjeti. Po prelomu vezi s Kominformo je Tito izrabljal te begunce za svojo protipropagando, sedaj so mu postali nadležni in je nevarnost, da jih bo vrnil v države, odkoder so zbežali.

DELAVSKE POKOJNINE V KANADI

Nedavni pregled ministrstva za delo je pokazal, da je zaposlenih približno 70% delavcev v podjetjih, ki imajo pokojninsko zavarovanje. To zavarovanje je sicer prostovoljno in morajo tudi delavci v večini primerov prispevati večji ali manjši delež zavarovalnine, toda kljub temu je znatno število delavcev, ki bodo uživali poleg vladne pokojnine \$40.- na mesec še dodatno pokojnino.

SVOBODO ZATIRANIM

Senat ZDA je malo pred odhodom predsednika Eisenhowerja v Ženevo soglasno sprejel resolucijo, v kateri „izjavlja upanje, da bodo narodi, ki so bili podvrženi suženjstvu tujeja gospostva, zopet uživali pravico samoodločbe.“

TISOČLETNICA POKRISTJANJENJA UKRAJINCEV

Ukrajinci v Torontu so proslavljali tisočletnico sprejema krščanstva na razstavišču s slovesno službo božjo in zborovanjem. Slovesnosti se je udeležilo nad 5.000 Ukrajincev, ki so molili za preganjane brate pod sovjetskimi jarmom, ki ne uživajo ne verske in ne narodne svobode. Govorniki so opozarjali, da so za obletnico sovjetski motgotci še v večji meri lovili ukrajin-

sko mladino in jo pošiljali v sibirsko prisilna taborišča.

DELAVCI SO DOBRI SVETOVALCI

V Kanadi je 50 podjetij organiziranih v the Canadian Association of Suggestion System (poseben sistem, ki ocenjuje in tudi nagraja sprejete pobude od delavcev). Računajo, da prihranijo ta podjetja letno 2 milijona dolarjev na podlagi nasvetov, ki jih dajejo uslužbenici za izboljšanje proizvodov, znižanje stroškov in za večjo varnost pri delu. Zadnje čase je uvedla ta sistem tudi kanadska država za državne uslužbenice.

RESNICA V SOVJETIJI

Ko so bile kanadske časnikarke v Moskvi, so jim uradni vodniki pripovedovali, da hodijo ljudje v Sibirijo zaradi čistega in suhega zraka in da so dejansko vojaki Južne Koreje napadli Severno itd. Dopisnica Vancouverkega lista Sun je skušala priti v stik s kako sovjetsko družino, pa so ji to onemogočili. Kljub temu je nekoč opazovala skozi okno v hotelu družino šestih, ki se je odpravila k počitku v enem samem prostoru, ki je bil očitno njihova družinska soba, kuhinja in spalnica. Posrečilo se ji je tudi, da je prinesla iz Sovjetije šest filmov brez cenzure.

MED SLOVENCIMA

IZ TORONTA

● 6. in 7. avgusta je bil v Toronto razgovor pripadnikov in prijateljev slovenskega državnega gibanja. Poročilo o tem sestanku je na prvi strani.

● 13. avgusta je priredila Slov. Narodna Zveza v slovenski cerkveni dvorani na 609 Manning Ave. družabni večer. Nagajal je nalive, kot posledica prestalega orkana. Dobro se nam je predstavila nova godba. Pred družabnim večerom smo predvajali film: Pesem planin iz Jasper parka iz zapadne Kanade. Tisti, ki so prišli so se res dobro pozabavali.

● SNZ je priredila v nedeljo 21. t.m. v istih prostorih ob sedmi uri zvečer kino predstavo. Na sporedu je bil film: „Skandal v mestecu Scurie. Vsebinska: Katoliški otrok, adoptiran po anglikancih, zapletljivi v zvezi s tem in končno srečna rešitev.“

● 4. Septembra bo gostoval Clevelandski „Kotoran“ na povabilo SNZ. Pridite!

● Vsi na piknik SNZ, ki bo v soboto, 27. avgusta 1955, na prostoru, ki se imenuje „River Valley Park.“ Tja prideš iz Toronta najhitreje po Dufferinu do ceste Nr. 401, po tej do ceste Nr. 400 in po njej do ceste Nr. 7, ter po tej do ceste Nr. 27. Na križišču cest Nr. 7 in Nr. 27 zaviješ na sever proti Barriju približno 2 in pol milji. Tam bo ob cesti slovenska zastava in napis, nakar zaviješ na levo v omenjeni park, ki je tik glavne ceste. Začetek ob 5 uri popoldne, ples pa ob 8 uri. Prijave za autobus, ki stane \$1.- tja in nazaj se sprejemajo na 61 McFarland po telefonu LL. 6576 do četrteka opoldne 24. avgusta. Za udeležence imamo pripravljenih 10 nagrad, 5 za dame in 5 za moške. Prostor je prikladen za sončenje in kopanje. Kdor hoče lahko pride že prej. Plesišče je v dvorani pod streho, kamor se vsi lahko umakemo v slučaju dežja. Na veselo svidenje!

Slovinci iz New Toronta najzamejo Brown's line (cesta Nr. 27) proti severu preko ceste Nr. 7.

CHICAGO IN OKOLICA

● Poroka. V soboto 6. avgusta sta se v cerkvi sv. Štefana poročila tajnik Lige g. Jože Bernik in dr. Marija Bevcar. Nevesta je prišla lanske leto iz Španije kjer je položila zdravniški doktorat. Mnogo sreče!

● Prekmurske Ančke organizirane v Društvu Sv. Ane, KSKJ, so tudi letos imele svoje romanje v Lemont. Bilo je prav lepo. Društvo Sv. Ane je pod večjo roko marljive tajnice Mrs. Gizele Hozian. Zelo delavno društvo v Chicagu. Aktivnost članstva je gotovo najbolj vidna v Lemontu, kjer so si postavile trajen spomenik - krasen križev pot.

● Slovenska Narodna Zveza v Chicagu bo imela svoj letni piknik v nedeljo 28. avgusta na Forest Preserve.

● Preselitev. G. Ludvik Jelenc, podpredsednik SNZ za Chicago, se je preselil v lastno hišo na 2023 W. Coulter Str.

● Zemljevidi Slovenije na trpežnem papirju, dvobarvni, so še na razpolago pri g. Mirku Geratič, 2737 W. 16 Str. Chicago 8, Ill. Cena 50 centov. Tam lahko dobite tudi Jurija Kozjaka v angleščini za \$2.00 in „Jutro brez sonca“ prav tako za \$2.00.

IZ CLEVELANDA

● Piknik Korotana, ki slovi v Clevelandu kot eden najboljših pevskih zborov, je v nedeljo 24. julija prav lepo uspel. Vsak je prišel na svoj račun. Korotan je zapet nekaj prav lepih pesmi, v odbojki pa so se „udarili“ fantje iz St. Clairja in fantje iz Colinwooda. Zmagali so Colinwoodani. St. Clairčani so sicer rekli, da so jim „pustili“ zmagati, da jim ne vzamejo korajže za drugo leto.

● Poročila sta se v soboto 6. avgusta g. Viktor Kmetič in gđc. Minka Božič. Mlademu paru mnogo sreče in božjega blagoslova na življenjsko pot želi tudi Slovenska Država!

IZ AVSTRALIJE

● V Avstraliji se trenutno že nahaja okrog 10.000 Slovencev, ki v veliki meri žive po mestih. Zaslugek je dober in ni trenutno brezposelnosti. „S.D.“ v redu dobivajo, le z zamudo, saj je dežela na

RAZGLEDI PO SVETU

● Argentinski petorčki, otroci v Italiji rojenega milijonarja Franca Diligenti, ne žive skupaj, marveč obiskujejo solo vsak v drugem zavodu. Pred kratkim so bili zopet nekaj časa skupaj, ko so praznovali 12. rojstni dan doma.

● Volkswagen v Nemčiji bo začel proizvajati tudi srednje drage avtomobile, ki bodo imeli bolj športno obliko. Cena v Nemčiji: \$1.785.-. Proizvodnja dosedanjih cenovnih avtomobilov je med tem dosegla 1 milijon avtov po vojni.

● Illinois je prva država v ZDA, ki zahteva za zakonom, da morajo imeti vsi avtomobili, izdelani po 1. juliju 1956 posebne luknje na ogrođju, kamor bo možno pritrčiti rešilne pasove. Ford in Chrysler opremljata na željo novejših avtomobile s takimi pasovi, ki lahko preprečijo mnogo smrtnih nesreč in druge zmanjšajo.

● Po poročilu Metropolitan Life Insurance Co. se je število ubojev v ZDA znižalo od 5,8 na 100.000 oseb v 1. 1934 na 1,9 v 1. 1954.

● 36. mednarodnega evharističnega kongresa v Rio de Janeiro se je udeležilo nad pol milijona vernikov. Papežev legat kardinal Benedetto Masella je sedel na zlatem in škrlatnem prestolu, ki je nekoč pripadal brazilskemu imperatorju. Poleg njega je bilo 15 kardinalov in 4 prazni sedeži: za kardinala Mindszentyja, Stepinca, Wyszyńskiego in Tiena. Ena izmed resolucij naglašala, da krščanska načela ne dopuščajo istočasno bivanja razkošja ter bede.

● Med 13 novo imenovanimi senatorji Kanade (letna dosmrtna plača \$10.000) je sedem katoličanov. David Croll, ki je bil rojen v Rusiji, je prvi žid v senatu, senator W. M. Wall je ukrajinskega rodu.

● Državni uradniki v Kanadi bodo odslej delali samo 37½ ur na teden. Delovni teden je tako skrajšan za 42 minut in izenačen s prevladujočim delovnim časom ostalih zasebnih uradnikov.

● Katoliški pomožni škof Thomas B. Pearson v Lancasteru, Angliji, je tako navdušen planinec, da namerava kupiti 1250 čevljev visok hrib v severni Angliji. Tamkajšna kmetija namerava preurediti v dom za turiste.

● Naraščajoči napadi na krščanske misionarje v Indiji so prisilili nadškofa Eugen L. D'Souza iz Nagpurja, da je poslal pismeno prošnjo predsedniku Nehruju, naj zavzame svoj vpliv, da bodo prenehali napadi na misionarje.

● V ZDA nameravajo natisniti kot geslo na papirnati denar „V Boga zaupamo“, kar je že udomačeno na kovancih.

● Nedosednji komunisti. Komunisti radi očitajo Amerikancem, da še niso rešili odnosa do črncev. Ko pa je neka stanovanjska hiša v Washingtonu sprejela prvo družino črncev, se je izselilo vseh 13 sovjetskih družin, uslužbencev sovjetskega poslanstva.

● V torontskem okrožju so leta 1954 organizirali 57 novih kreditnih zvez. Torontsko okrožje šteje sedaj 267 kreditnih zvez.

● V Kopenhagenu so zgradili velik družinski hotel, ki ima v petih nadstropjih 120 stanovanj. Namenjen je predvsem družinam, ki ne morejo voditi lastnega gospodinjstva. Sicer ima vsako stanovanje tudi majhno kuhinjo, vendar je v hotelu gostilna, ki kuha za stanovalce in po želji servira tudi v stanovanjih. Hotel preskrbi za stanovalce tudi nakupe, čiščenje prostorov, pranje perila itd. Hotel nima samo otroškega vrtca, igrališča za otroke, posebno skrbstvo za dojenčke, marveč celo lastno porodnišnico.

● Iz Kitajske poročajo, da bodo začeli za letošnjim oktobrom učiti otroke v šolah latinico. Če bo ta reforma uspela, bo znatno olajšala duhovne stike med Zapadom in Kitajsko.

● Nemški priseljenici v Torontu, ki se zbirajo v Harmonie Clubu, so dobili iz Nemčije dvoje brezmotornih letal. Letali bodo na starem Edenvale letališču. Letala bo vlekel nekaj časa poseben tovorni avtomobil, da bodo dobila toliko hitrosti, da se bodo dvignila od tal. Nadaljni uspeh poleta bo seveda odvisen od vetrov in spretnosti pilota. Računajo, da napravi letalo 13 čevljev leta na en čevljev padca. Nekaterim je uspelo, da so se dvignili brez motorja v velike višine in da so ostali v zraku po cel dan. (C. S. 224-4).

● CBS namerava začeti s poskušno oddajo barvne televizije v jeseni 1956. Oddajale bodo postaje v Torontu, Ottawo in Montrealu. Dosedlej še nobena tovarna v Kanadi ne proizvaja sprejemnih aparatov za barvne programe. (C.S. 22415).

● V začetku januarja bo Kanada nadaljevala s cepljenjem otrok proti poliju. Dosedanje cepljenje je pokazalo zadovoljive uspehe. Letošnje število oboljenj v Kanadi je nižje kot povprečje zadnjih 5 let.

● Kanada ima približno 13.000 restavracij. Kanadčani pojedjo dnevno 3.020 kalorij, menda največ na svetu in dvakrat toliko kot povprečje Indijec. Zdravniki trde, da je v Kanadi 2 milijona preveč debelih ljudi. Otroci ne dobivajo vedno dovolj vitaminov C in D, starjši pa premalo kalcija, ker pijejo premalo mleka. (CS 227-1).

● Kanadska industrija zlasti v južnem Ontariju se razvija s tako hitrostjo, da niti nove elektrarne ne bodo dolgo zadoščale za proizvodnjo potrebne električne energije. Strokovnjaki se ukvarjajo z načrti, da bi porabili atomsko energijo za dodatno proizvodnjo elektrike.

● V Trstu bodo odpravili begunska taborišča. Begunce bodo poslali v taborišča v notranjosti Italije, ostala pa bo bolnišnica na Proseku.

● V Splitu so splovili največjo jugoslovansko potniško ladjo „Jugoslavijo“, ki lahko sprejme do 1200 potnikov.

● Kanada Mediterranean Freight Conference (Cape Line, Montship Lines Ltd. in Niagara Line) je objavila začasno znižanje brodarin za 40% za tovore, ki so namenjeni iz Kanade v sredozemske države.

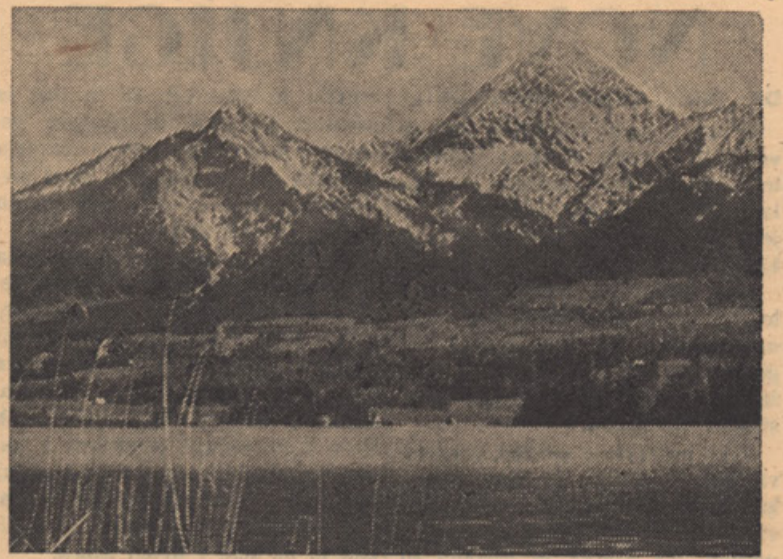
● V Belgijskem Kongu so organizirali podjetniki posebno organizacijo za izplačevanje družinskih dokladov uslužbencem. Podjetniki prispevajo v skupni fond določeni odstotek od zneska, ki ga plačujejo delavcem kot mezdo.

● Minister za družinske zadeve v Zapadni Nemčiji Franz Josef Wuermeling je zahteval spremembe zakonskega prava, da bo pomagalo vzdrževati družine, ne pa jih razdirati.

● Osem podjetij v Britanski Gvineji bo plačevalo družinske doklade svojim uslužbencem. Prva izplačila so bila za božič 1954. Za otroke plačujejo po \$5.- mesečno (njihov dolar pa je vreden samo približno 60 centov valute ZDA - toda življenjski stroški so tudi nižji kot v Severni Ameriki).

● Družinske doklade izplačujejo tudi Kolegij v New Rochelle, N.Y. (po \$159.- letno za vsakega nedoraslega otroka) in pa Rockhurst College, Kansas City, Mo.

● Smrtna kazen je odpravljena v Kolumbiji, Ekvadorju, Italiji, Nikaragui, Avstriji, Portugalski, Švici, Urugvaj, Danski, Holandski, Novi Zelandiji, Španiji, Turčiji, Argentini, Braziliji, Kostariki, Guatemali, Hondurasu, Peruju in Venezueli. V ZDA je smrtna kazen odpravljena v Michiganu, Minnesoti, North Dakoti, Rhode Islandu, Maini, Wisconsinu in Portoriku.

BAŠKO JEZERO, V OZADJU JEPA (2144 m) V KARAVANKAH.

ZA KONCESIJE SO NA VRSTI SOVJETI

The New York Times je objavil 8. julija t.l. med pismi uredniku dopis vseučiliškega profesorja dr. Cirila Žebota glede sestanka „Štirih“ v Zenevi. Na poročila, da je Zapad pripravljen predlagati poseben sistem kolektivne varnosti za Evropo, ki bi pa ohranil nedotaknjeno North Atlantic Treaty Organization, opozarja dr. Žebot, da bi bila to usodna napaka. Sovjeti razpolagajo v satelitskih državah z gospodarsko, politično in vojaško enoto, ki jo obvlada komunizem, dočim ni mogoče pokazati kaj podobnega v Zapadni Evropi. Zato je za ohranitev svobodne Evrope nujno potrebno, da ostane Evropa zavarovana z NATO ter da najde primerno obliko vključitve Nemčije.

Še bolj porazno bi učinkovalo, če bi zapadne velesile formalno priznale Sovjetom popolno svobodo v satelitskih državah in odtegnile vsako upanje na pomoč narodom, ki so zasluženi proti svoji volji. „Kakršne koli „koncesije“ glede satelitov za železno zavezovanje morajo priti samo od komunistov, ki so protipravno podjarmili te dežele“. Zapadne države morajo kaj takega preprečiti, pač pa naj zahtevajo izpolnitev prvotno dogovorjenih svobodnih volitev ne samo v Vzhodni Nemčiji, marveč v vseh satelitskih državah.

CERKEV IN DRŽAVA NA ČEŠKO - SLOVAŠKEM

Begunski duhovnik Ludvik Nemec, ki je sedaj duhovnik v pittsburghski škofiji (Pensylvania), je napisal knjigo „Church and State in Czechoslovakia“ (Vantage Press, Inc., New York 1955, 588 strani). Dr. Ciril Žebot piše v oceni knjige (objavljena v Pittsburgh Catholic, 14. julija 1955, str. 8), da je bilo v novi ČSR po svetovni vojni opaziti sledove husovstva, ki se je kazalo v protikatoliškem duhu. Katoličani sami so se čutili manjvredne vse do nemške zasedbe, ko se je protinemški odpor naslonil na katoliške vrste. Po drugi svetovni vojni so na žalost zopet prevladali „husovci“, ki so šli iskati osvoboditve k Sovjetom. Katoličani so upali, da jih bo njihovo zadržanje pod Nemci obvarovalo preganjanja, toda po treh letih znosnosti so komunisti prevzeli vso oblast. Isti škofje, duhovniki in katoliški laiki, ki so trpeli pod nacisti, so postali žrtve komunističnega režima. Dr. Žebot zaključuje oceno:

„Kot v času nacistične okupacije tako se zatekajo zasluženi narodi v državah, ki jih obvladujejo komunisti, zopet Katoliški Cerkev, ki trpi mučenstvo za neodvisnost, ne samo za svoje duhovno zveličanje, marveč tudi za časno svobodo in krščansko demokracijo. Nihče v svobodnem svetu ne more prezreti tega dejstva.“

● V St. Johnsu, Quebec, je umrl kanadski poštni minister Alcide Cote, ki je zavzemal ta položaj od februarja 1952. Bil je šele 52 let star in je umrl na posledicah slabega srca. Bil je neposredni potomec Jeana Coteja, enega prvih naseljencev Kanade.

● Marijanska monštranca. 21. avgusta t.l. je torontski kardinal McGuigan blagoslovil v Marylaku blizu Toronta svojevrstno monštranco, kjer je za podstavek kip Marije z razprostrtimi rokami, stoječi na zemeljski obli z napisom „Ad Jesum per Mariam“ (k Jezusu po Mariji). Središče monštranca je obdano z vencem 12 srebrnih zvezd na zlatih obročih, ki predstavljajo žarke. Monštranca, ki je velika 2½ čevlja, so izdelali v Švici.

● Katoliški pravniki v ZDA so dobili svojo revijo. Pravniška šola St. John's vseučilišča v Brooklynu

OBTOŽBA DELEGATA VIETNAME NA MIROVNEM KONGRESU V FLORENCI

V juliju je bil v Florenci v Italiji 4. mednarodni kongres za mir in krščansko civilizacijo. Med zastopniki 53 narodov je bil tudi profesor Truong Cong Cuu iz Saigona, kjer je dekan na vseučilišču. Njegov nagovor je bil kratek, pa dovolj zgovoren dokaz za zlaganost komunistične prijaznosti zadnjega časa.

„Potoval sem mnogo dni, da bi prišel sem in vam razodel nekaj trpljenja in upov mojih deželanov. Prihajam iz dežele, ki je bila po desetletni vojni raztrgana na dvoje z mirovno pogodbo, ki so jo podpisali pri mizi, kjer naš narod ni bil zastopan. Ena posledic tega miru je bil beg 800.000 oseb, ki so prišle s severne in zapustile svoje domove in imetje ter se izpostavile rizikom, ki si jih ni mogoče niti predstavljati. Med temi begunci je 600.000 katoličanov, ki so izkoristili to priliko, da bi ohranili svobodo, da morejo moliti h Kristusu in živeti v senci križa, kar jim je onemogočeno v komunistični coni.“

„Takšen je položaj krščanstva v tem letu 1955. Ni čas „buržajskega“ in varnega krščanstva, marveč heroičnega in vojskujočega se krščanstva v pravem pomenu besede. Prišel sem iz te temne noči, da vam povem, da nismo obupani, ker ni upanja brez trpljenja in ne trpljenja brez upanja. Toda potrebno je, da poslušata Evropa naše kliče stiske. Evropa nam mora pomagati graditi boljše red.“

KRŠČANSKA OBNOVA DRUŽIN (Christian Family Movement)

Današnje zmaterializirano življenje predstavlja skrajno neugodno okolje za katoliške družine, ki se velikokrat znajdejo pred vprašanji, ki jih ena družina sama pri najboljši volji ne more rešiti. Iz tega spoznanja se je rodilo gibanje za krščansko obnovo družin, ki se je začelo 1. 1946 v South Bendu (Indiana) in v Chicagu (Illinois).

To gibanje se organizira v manjših skupinah, po navadi 6 družin, ki se setajajo tedensko na domu poedinih družin po vrsti. Delajo na načelu mladih krščanskih delavcev — opazuj, presodi, delaj! Vsak teden posvete kakemu konkretnemu vprašanju, ki ga obravnavajo. Najprej ugotove dejansko stanje, potem zaželelo stanje, in končno se domenijo za konkretne akcije, ki jih bo podvzela vsaka družina. Vsak teden skušajo najti praktičnih navodil za sodobnost tudi iz sv. pisma. Sestanka se udeležuje tudi duhovnik.

Trenutno šteje gibanje kakih 10.000 družin v 300 mestih po ZDA, Kanadi, Južni Ameriki in na Japonskem.

je začela izdajati posebno revijo „The Catholic Lawyer“, ki bo obravnavala pravna vprašanja s katoliškega stališča.

● Na Filipinih je vojaštvo zaselo komunistične direktive, kjer naročajo članom, naj se včlanijo v Marijanske kongregacije in v organizacije KA. Razen katoliških organizacij so bile na programu tudi Y.M.C.A. in Y.W.C.A. ter razni drugi družabni klubi ter mladinske organizacije.

● Deset podjetij v Torontu je sprejelo 1. 1954 od uslužbencev 16.386 nasvetov. Odobrili so jih 5.446 in plačali zanje \$126.282. Ocenjenja korist za ta podjetja znaša za isto dobo \$576.570.

● Stroški volilne kampanje v ZDA za predsedniške volitve niso bili majhni. Republikanci so izdali nad 3.7 milijonov dolarjev, demokrati pa nad 1.6 milijonov dolarjev.

SLOVENIJA OZNAČENA NA ZEMLJEVIDU

Uradno glasilo pittsburghske škofije „Pittsburgh Catholic“ je objavil v zvezi s poročilom o napredovanju komunizma med 2. svetovno

vojno in po njej zemljepisno karto Evrope, na kateri je Slovenija posebej označena. Enako tudi Hrvatska in Srbija.

RAZTEGNITEV „ŽELEZNE ZAVESE“ V OSRČJE EVROPE.

NOVE KNJIGE

DR. IVAN AHČIN, SOCIOLOGIJA

Druga knjiga: **Družabne ustanove**. Prvi snopič: **Družina. Razredi in stanovi. Narod.** Založila in izdala Družabna pravda, družba za širjenje krščanskega socialnega nauka. 386 strani. Buenos Aires 1955.

Prvi snopič dr. Ahčinove Sociologije, ki jo je kritika zelo ugodno sprejela, sledi prvi snopič druge knjige, ki obravnava od družabnih ustanov družino, razrede in stanove ter narod.

Prvo poglavje o družini obravnava osnovne pojme. Družina je prikazana na kratko v svojem zgodovinskem razvoju, kolikor nam je poznan. Na kratko je očitana sodobna družina, ki je izpostavljena svojiskim težavam. Nadaljnje razpravljanje tega poglaja je posvečeno zakonu, iz katerega družina normalno izhaja. Posebno zaglavje je posvečeno vprašanju družinskih poslov ter moškemu in ženski izven zakona, kjer obravnava samstvo in z njim zvezana vprašanja.

Drugo poglavje govori o razredih in stanovih, kjer govori avtor o družabnih razredih, poklicu, stanu in stanovskem redu. Podan je tudi prikaz korporacij v zgodovini ter poročilo o novodobnih poskusih s korporacijami.

Tretje poglavje razpravlja o narodu. Dr. Ahčin opredeli narod kot živo, biološko kulturno skupnost ljudi, ki imajo isto pokolenje, isto domovino, isto zgodovino in usodo, isto kulturno in nek svojiski narodni značaj, in se te svoje skupnosti tudi zavedajo (str. 279). V tem poglavju razpravlja avtor tudi o preseljevanju, izseljevanju in kolonizaciji ter rešuje vprašanje patriotizma, nacionalizma in internacionalizma. O odnosu med narodom in državo zaključuje: „Država ima pred narodom prednost predvsem v pravnem redu in ker more kot popolna družba v svojem delovanju lažje dosežati svoj družabni namen. Prvenstvo naroda pa je v njegovih kulturno psiholoških elementih, s katerimi oblikuje človeka.“ (str. 350). Lastna država je ideal vsakega naroda: „Narodna država v tem smislu namreč, da ima narod tudi svojo lastno državo, je ideal in najbolj posrečen lik javne družbe, ki ga današnja civilizacija pozna“ (str. 350).

Vsakemu poglavju je dodana bibliografija z nadaljnjim slovtvom za študij. Knjigo zaključujeta osebno in stvarno kazalo. Pravkar objavljeni del dr. Ahčinove Sociologije bo gotovo našel še večji odziv med Slovenci, ker ravnava bolj konkretno vprašanja, zlasti zakon in družino, ki zadevajo bolj ali manj vsakega človeka neposredno. Tudi to delo bo služilo kot zelo dober učbenik vsem, ki se zanimajo za družbeno življenje in njegove težave. Ker pa hoče biti temeljni učbenik in zaradi omejenega obsega si bo moral

vsakdo še dopolniti to in ono iz polnosti življenja in njegove pestrosti, sedanega hitrega razvoja in razlik, ki jih pogajajo razni življenjski pogoji, ki se včasih znatno razlikujejo od dežele do dežele.

Zal pa to delo ne predstavlja nobenega napredka tako glede jezika - v tem pogledu so Vrednote, druga knjiga na neprimerno višji stopnji - in glede pomanjkljivega navajanja slovenskega slovstva, čeprav je kritika oboje omenila ob izidu prve knjige predvsem z namenom, da bi se te bolj ali manj nepotrebne pomanjkljivosti popravile v nadaljnjih snopičih in knjigah in ne šele v drugi izdaji.

TOMAŽ AKVINSKI PRIPOROČA NARODNE DRŽAVE

V prvem snopiču druge knjige dr. Ahčinove Sociologije bremo na str. 150:

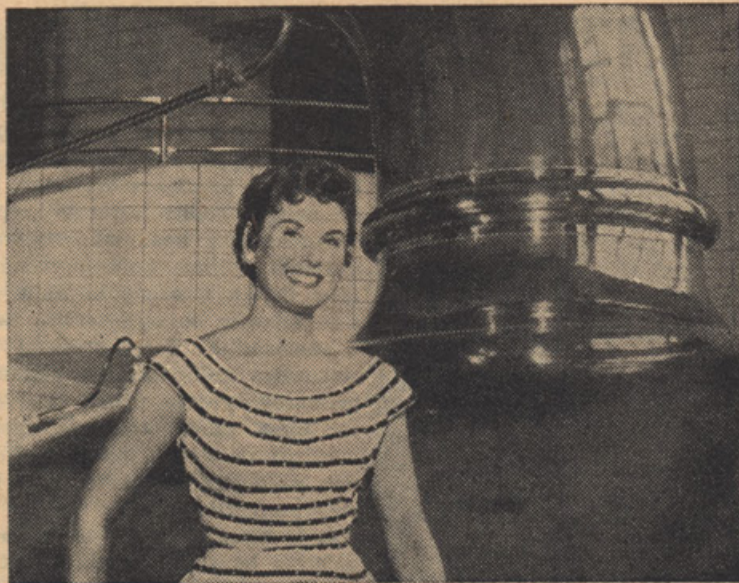
„Lastna država - ideal vsakega naroda.“

1. Narodna država v tem smislu namreč, da ima narod tudi svojo lastno državo, je ideal in najbolj posrečen tip javne družbe, ki ga današnja civilizacija pozna.

„To piše že sv. Tomaž v komentarju k Aristotelovi „Politiki“, kjer pravi: „Država naj bi bila sestavljena samo iz enega naroda. Kajti le en narod ima iste običaje in iste navade, ki olajšujejo prijateljstvo med državljani zaradi podobnosti, ki vlada med njimi. Države, ki so sestavljene iz več narodov, rade razpadejo zaradi nesoglasij, ki jih povzročajo različne navade in se v sporih ena stran iz sovraštva do druge postavi na stran sovražnika“ (Comm. in Politic. I. III. lect. 2).“

MEDDOBJE.

Zaradi razporeda gradiva je izšla prva številka novega letnika Meddobja kot trojna številka z nad 180 stranmi. Revija vsebuje razprave dr. I. Lenčka „Puščava raste...“, Roberta Mazovca „Katolicizem v Združenih državah“, Mirka Javornika „Predsmrtno zmagoslavlje Paula Claudela“ ter zaglavje Rude Jurčeca „Črke, besede, misli“. S prizo so zastopani: Mirko Javornik „Potni list“, Ruda Jurčec pa „Vuzmenice“. Pesmi: Karl Rakovec „Ego sum veritas“, Vladimir Kos „Lepa vsakdanost“ in „Obisk živčih krink“, Vladimir Polant „Cas“, Branko Rozman „Mama, kako je doma?“ in „Skodelica čaja“, Igor „December 1954“, Vladimir Polanšek „Hipe zlate zate“. Tine Debeljak objavlja „Novačanov Rdeči Panteon“ in satiro iz njegove zapuščine, Nikolaj Jelonec pa prevod „Mesovega speva“ (Paul Claudel). Zorko Simčič je uredil odgovore na anketo literarnega odseka „Anketa 1954“. Angleški slikar Roy Pergam je napisal kritični prikaz „Linorezi Božidarja Kramolca“, čigar dela prinaša umetniška priloga. Ocenjena so naslednja dela: „Vrednote“ (F. Dol-

GOSPODIČNA JOAN TRENT SEDI ZRAVEN GLAVNEGA KOTLA NOVE PIVOVARNE MOLSON (ONT) LTD. V TORONTU, KI JE BILA URADNO ODPRTA 17. AVGUSTA 1955.

nar), St. Kociper „Mertnik“ (Milan Komar), Branko Rozman „Na steni spi čas“ (Rafko Vodeb), Alojz Reblu „Devinski sholar“ (Ruda Jurčec), „Slovenska marijanska lirika“ (Alojz Geržinič), Miško Kranjec, „Zgubljena vera“ (Vinko Beličič), „Umetnostne publikacije iz domovine“ (Marijan Marolt), Dore Ogrizek „La Yougoslavie“ (Ruda Jurčec), Ivan Ahčin „Sociologija“ (France Glavač), „Gore“ (Vojko Arko). Stevilko zaključuje obsežna Kronika.

MARILYN BELL

● Marilyn Bell, ki je lani prva preplavala Lake Ontario, se je letos postavila kot najmlajša zmagovalka Angleškega kanala. Če ne bi imela težav z valovi in tokovi tik pred obalo, bi verjetno postavila celo časovni rekord. Čeprav je protestantka hodi v katoliško šolo in je imela pri plavanju s sabo svetinjico sv. Krištofa. Ob povratku v Toronto so ji pripravili triumfalen sprejem. Po časopisnih poročilih namerava poskusiti preplavati Lake Ontario tudi 19 letna Anka Lazarovič, ki je prišla pred dvema letoma v Kanado iz Jugoslavije.

IZBRANI SPISI PISATELJA NARTEJA VELIKONJE

Slovenska kulturna akcija je sporočila članom, da ji je pisatelj sin dr. Jože Velikonja ponudil tiste spise svojega očeta, ki še niso izšli v knjigah. Pokojni pisatelj je svoj izbor razdelil v tri dele. Prvi del bo izšel kot prva redna knjiga SKA za 1955. Nadomestila bo Balantičev zbornik, za katerega upajo, da bodo mogli tako dobiti še novo gradivo.

REMEC - DEBELJAK:

KYRIE ELEISON
SKA v Buenos Airesu je izdala v omejeni nakladi 300 izvodov posebno bibliofilsko delo za deseto obletnico žrtve okupacije, revolucije in emigracije.

OBSODA JUGOSLOVENSTVA

„Država Srbov, Hrvatov in Slovencev je leta 1918 nastala na osnovi, po kateri naj bi imenovani trije južno slovanski narodi postali nosilci nove državne tvorbe. Glavne notranje težave so se pričele, ko je eden od teh treh narodov, to je srbski hotel ostala dva majorizirati oziroma posrbiti. Položaj se ni izboljšal, ampak poslabšal, ko je s kraljevim državnim udarom 6. januarja 1929 bila vidovdanska ustava države SHS ukinjena in se je s preimenovanjem v Jugoslavijo in razpustom političnih strank ter novo upravno razdelitvijo države na banovine in drugimi odredbami hotelo nasilno preliti srbski, hrvaški in slovenski narod v novo jugoslovensko nacijo, kot nosilko jugoslovanske države. Odpor proti temu poskusu je bil med Hrvati in Slovenci splošen, ker so videli v jugoslovenstvu le nov način, kako bi se velesrbstvo moglo uveljaviti in zagospodovati nad katoliškimi Hrvati in Slovenci.“

„Politično zreli narodi streme po lastni državnosti in jih ni moč prelivati v „nove nacije“, ki bi zabrisale njih narodno individualnost. Zlasti pa se upirajo krivični nadvladi kakega drugega naroda“, dr. Ivan Ahčin, Sociologija II-1, str. 351-352.

Novi svet

Družinski list NOVI SVET izdaja za julij - avgust, prinaša naslednjo vsebino: Dve srci, Simon Gregorčič, Pojasnilo k spremembi,

Dr. Ludvik Leskovar, Posvetitev Slovencev v Lemontu in Bragova proslava, Quo vadis, Sienkiewicz-Beranek-Foys, Prečudno je to, Jeruc Dimitrije, Poletna noč ob zamejski Soči, Bršljanski, To in ono, J. M. Trunk, Po 43 letih prvi obisk rodne zemlje, John Gottlieb, Ponen sem, da sem Slovenec, Vrhovčan, Martin Krpan, Franc Levstik, Naše gore, Simon Jenko, Ovčar Marko, Janez Jalen, Prijateljem Obrambne zveze, Edi Gobec, Slovenski pionir in kratke novice. Angleški del NEW WORLD HERALD prinaša: Highlights on Slo-

venian History by Frank Schonta, Waitz Noo by Ignatz Schnoffletz in Radio Club News and Views. Naročnina \$4.00 letno. Naslov: Novi Svet, 1845 W. Cermak Rd., Chicago 8, Ill.

● Svobodne volitve - star indijanski običaj. Prvotni naseljenci Kanade so poznali svobodne volitve že davno pred prihodom belcem na ameriško celino. Indijanski poglavarji niso bili postavljeni po nasledstvu temveč voljeni od plemena.

Kandidati so se javili sami in v govorih opozorili na svoje zasluge in sposobnosti. Nato so se postavili ob zunanjo steno šotora, volilci pa stopili v vrsto za tistim kandidatom, ki jim je bil najbolj všeč in položil roko predniku na ramena. Tisti, ki je imel najdaljšo vrsto za seboj, je zmagal. (Can. Ss.)

Pošiljam denar preko Narodne banke s polno garancijo.

DIN. 600. — ZA 1 DOLAR

Najhitreje in najurendnejše vsaki dan z račno pošto in brzjavno. Strošek za pošiljko 80c brez ozira na znesek pošiljke. Obrnite se s polnim zaupanjem na zastopnika.

A. KACIČNIK
434 DUNDAS STREET WEST
Toronto, Ont. - Tel.: EM. 4-5045.

Slovenska država izhaja zadnji petek v mesecu. Naroča se pri upravi, 61 McFarland Ave., Toronto 10, Ont. Canada. Letna naročnina znaša: za ZDA in Kanado 3.- \$, za Argentino 20.- pezov, za Braziljo 50 kruzeirov, za Anglijo .75£, za Avstrijo 30.- šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. £, za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V TORONTU

VABI VSE SLOVENCE IN SLOVENKE, OD BLIZU IN DALEC, NA

KONCERT

KI GA PRIREDI V

NEDELJO 4. SEPTEMBRA 1955. ob 4 uri popoldne

V SLOVENSKI CERKVENI DVORANI NA 609 MANNING AVE.

PEVSKI ZBOR

„KOROTAN“

IZ CLEVELANDA

SPORED KONCERTA:

„The Queen“

POZDRAV GOSTOV

MEŠANI ZBOR:

V Korotan ..... Stanko Premrl
Popotnik ..... narodna
Nazaj v planinski raj ..... Anton Medved

MOŠKI ZBOR:

Jaz bi rad rudečih rož ..... Zorko Prelovec
(Bariton solo: Jože Dovjak)
Ko bi Zilo noj Dravco
preplavati znou. .... Koroška narodna
priredil O. Dev.

Juhe, pojdamo v škofče ..... Venček koroških narodnih,
priredil Pavel Kernjak

ŽENSKI ZBOR:

Tam na vrtni gredi ..... Narodna
priredil I. Ocvirek
Venček narodnih ..... Priredil Matija Tomc.
(sopran solo: Mimi Veider)

ODMOR

JOŽE DOVJAK, bariton:

Mornar ..... Vilhar
Memento mori ..... Stanko Premrl

MOŠKI ZBOR:

Žabe ..... Vinko Vodopivec
O večerni uri ..... Vinko Vodopivec
Jadransko morje ..... Anton Hajdrih

MEŠANI ZBOR:

Sirota ..... Jakob Aljaž
Rožic nebom trgala ..... narodna
(sopran solo: Mimi Veider)
Vlahi ..... Matija Tomc

„Slovenska himna“

Pevovalja: METOD MILAČ

Priklavirju: č. g. MIRKO F. RENER

PO KONCERTU BO ŽREBANJE SLOVENSKE ŽUPNIJE ZA AUTO IN T.V. SPREJEMNIK!

Vstop s programom! — Programi po \$1.—!

Čisti dobiček koncerta namenjen za slovensko cerkev Marije Pomagaj v Torontu!

Watson's
372
Athletic
Sport Shorts

ATLETSKE SPORTNE HLACKE
ODLIČNA WATSONOVA VREDNOSTI

Vsi aktivni moški resnično cenijo Watsonove atletske hlačke s trojno trebušno oporo. Elastični pas - udobnost brez primere. Strokovnjaški kroj. Pranje lahko s likanje nepotrebno. Trpežne. Majkanje, ki odgovarjajo hlačam.

Din 600 za \$1.- Narodna Banka.
Dostava v 14 dneh, poštnina \$1.50
Paketi - Kolesa - Stroji
Karte za ladje ter letala

Bled Travel Service

6113 St. Clair Avenue
CLEVELAND 3, OHIO

Slovenci kupujejo v slovenski trgovini

Joe Gomilar

1801 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.

Vse, kar potrebujete za kuhinjo, dobite pri J. Gomilarju, Tudi OKUSNE KRANJSKE KLOBASE, SUHE ŠUNKE, PREKAJENE SVINJSKE ŽELODCE. Prav sedaj pa ima IZVRSTNO KISLO REPO in AJDOVO MOKO.

Pridite, videli boste, da boste dobili dobro blago!

SVOJI K SVOJIM

THE
UNITED
WAY

Meden Appliances

Television Sales and Service
Refrigerators - Washing Machines

1804 W. CERMAK ROAD
CHICAGO 8, ILL.

Slovenci v Torontu — POZOR!

Kadar koli rabite fotografa za poroke, krst, slikanje otrok, portrete, družabne prireditve itd., se obrnite na slovenskega fotografa

FOTO MATE 109 Summerhill Ave.,
Toronto, Ont. — WA. 2-9498

Razvijam in kopiram Vaše filme, kakor tudi povečave.
PRVOVRSTNA IZDELAVA

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO, Trst

Priporočamo se za pošiljanje darilnih paketov Vašim dragim v domovino preko našega društva, radi naše narodne akcije v vezi tega dela, po ceniku ki smo Vam ga poslali. — Solidnost naše odpreme paketov je poznana, cene so ugodne.

Naš zastopnik za Kanado in USA

ANDREJ KACIČNIK

435 Dundas St. W. - Toronto, Ont.
Tel.: EM. 4-5045

Strokovnjači v hladni trajni, barvanju, beljenju in friziranju.
Odprto dnevno od 9 zjutraj do 6 zvečer, ob torkih in petkih od 9 zjutraj do 9 zvečer.

KRESS BEAUTY SALON

RU. 1-2921, 1194 Eglinton Ave. W., Toronto
Postrežemo vam v angleščini, slovenščini, hrvaščini, nemščini, madžarščini, ali italijanščini.

FRITZ IN HILDA DOLESHILL

VIENNA HOME BAKERY

SLASČICARNA IN KAFE-ESPRESSO
Centrala: 532 Eglinton Ave., W. - Tel.: MA. 2994

Podružnice:

211 Avenue Road - Tel.: WA. 3-2160
609 Mount Pleasant - Tel.: HU. 8-2381
426 Spadina Ave. - Tel.: EM. 6-1278.

Rženi kruh - soljenci - torte. Desetletna izkušnja jamči prvovrstno kakovost.